

POSTANOWIENIE

Dnia 8 lipca 2013 roku

Sąd Apelacyjny w Poznaniu, Wydział I Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSA Jerzy Geisler (spr.)

Sędziowie: SA Hanna Małaniuk

SA Mariola Głowacka

po rozpoznaniu w dniu 8 lipca 2013 roku

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa **M. B.**

przeciwko(...) **sp. z o.o. z siedzibą w W.**

o zapłatę

na skutek zażalenia powoda

na postanowienie Sądu Okręgowego w Poznaniu

z dnia 9 maja 2013 roku, sygn. akt: I C 1002/13

postanawia:

- 1. sprostować oczywistą omyłkę pisarską w komparycji zaskarżonego postanowienia w ten sposób, że w miejsce błędnego oznaczenia strony pozwanej jako: (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością – (...) spółce komandytowej w W.” wpisać: (...)sp. z o.o. z siedzibą w W.”,**
- 2. uchylić zaskarżone postanowienie,**
- 3. rozstrzygnięcie o kosztach postępowania zażaleniowego pozostawić orzeczeniu kończącemu postępowanie w sprawie.**

SSA H. Małaniuk SSA J. Geisler SSA M. Głowacka

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Okręgowy stwierdził swoją niewłaściwość miejscową i sprawę przekazał Sądowi Okręgowemu w Warszawie jako właściwemu miejscowo i rzeczowo.

W motywach rozstrzygnięcia Sąd I instancji wskazał, że powód wywodzi swoje roszczenie z faktu odstąpienia od umowy, żądając zwrotu części wpłaconej pozwanemu zaliczki. Jednakże tak sformułowane roszczenie nie mieści się w zakresie zastosowania art. 34 k.p.c., nie będąc już roszczeniem o wykonanie umowy lub odszkodowanie z powodu jej niewykonania, lecz roszczeniem wynikającym ze zniweczenia łączącego strony stosunku umownego na skutek jednostronnego oświadczenia woli jednej ze stron. W tych okolicznościach zastosowanie w zakresie właściwości miejscowej znajduje, zdaniem Sądu Okręgowego, ogólna reguła, wynikająca z art. 27 § 1 k.p.c.

Zażalenie na powyższe postanowienie złożył powód, zaskarżając je w całości i wnosząc o jego uchylenie i przekazanie sprawy do dalszego prowadzenia Sądowi Okręgowemu w Poznaniu jako miejscowo i rzeczowo właściwemu oraz o zasądzenie od pozwanego na swoją rzecz kosztów postępowania zażaleniowego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Skarżący podkreślił, iż dochodzi swojego roszczenia w związku z rozwiązaniem łączącej go z pozwanym umowy, na podstawie zapisów wskazanych w tej umowie, tj. na podstawie § 12 pkt 2A, a to, w świetle poglądów doktryny, uzasadnia zastosowanie w niniejszej sprawie art. 34 k.p.c.

Pozwany w odpowiedzi na zażalenie wniósł o jego oddalenie oraz o zasądzenie od powoda na swoją rzecz zwrotu kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Zażalenie powoda zasługiwało na uwzględnienie.

Zdaniem Sądu Apelacyjnego w niniejszej sprawie zachodziły podstawy do zastosowania art. 34 k.p.c.

Ma rację skarżący, iż powództwo o wykonanie umowy, o którym mowa w w/w przepisie, obejmuje także zwrot wykonanych już świadczeń, pod warunkiem jednakże, że roszczenie o ich zwrot opiera się na umowie o odstąpienie od umowy, czy też świadczenie nastąpiło na podstawie umowy zawartej pod warunkiem rozwiązującym, względnie świadczenie miało charakter zaliczki. (vide: M. Lisiewski (w) Kodeks postępowania cywilnego ..., t.1, red. Z. Reisich, W. Siedlecki, s. 119 i M. Jędrzejewska (w) Kodeks postępowania cywilnego ..., t.1, red. T. Ereciński, s. 157)

Analiza treści pozwu prowadzi do wniosku, iż powód swoje roszczenie wywodzi z jednostronnego oświadczenia z dnia 16 kwietnia 2009 roku o rozwiązaniu umowy zawartej z pozwanym w dniu 24 lipca 2008 roku (k. 21). Z jego treści wynika, że powód domaga się zwrotu wpłaconej zaliczki na podstawie § 12 pkt 2A w/w umowy.

Wprawdzie w treści pozwu powód odnosi się także do złożonego następnie oświadczenia z dnia 2 sierpnia 2010 roku o odstąpieniu od umowy, jednakże w pozwie wyraźnie wskazuje, iż może ono stanowić podstawę jego roszczenia na wypadek, gdyby oświadczenie z dnia 16 kwietnia 2009 roku okazało się nieskuteczne.

W świetle powyższego uznać należało, iż roszczenie powoda mieści się w kategorii spraw o wykonanie umowy w rozumieniu art. 34 k.p.c., albowiem dotyczy ono zwrotu świadczenia (zaliczki) po rozwiązaniu umowy wskutek jednostronnego oświadczenia woli w przypadkach wskazanych w umowie. Argumentacja Sądu Okręgowego byłaby trafna, gdyby powód swoje roszczenie wiązał wyłącznie z odstąpieniem od umowy na podstawie obowiązujących przepisów, a nie na podstawie umowy, co jednak w niniejszej sprawie nie nastąpiło.

Sąd Apelacyjny uznał również, że miejscem wykonania umowy w analizowanym przypadku jest P., co uzasadnia właściwość Sądu Okręgowego w Poznaniu do rozpoznania niniejszej sprawy. Przyjęty w art. 34 k.p.c. łącznik w postaci "miejsca wykonania umowy" należy określać według przepisów prawa materialnego (art. 454 k.c.), przy czym przy ustalaniu właściwości sądu rozstrzygające znaczenie może mieć miejsce wykonania umowy jako całości albo też tylko miejsce wykonania poszczególnych zobowiązań z niej wynikających. W związku z tym miejsce to może być odmienne dla każdej ze stron umowy zarówno w stosunku do wszystkich zobowiązań wynikających z umowy, jak i do każdego zobowiązania z osobna (vide: Komentarz do art. 34 k.p.c., Jan Klimkowicz, stan prawny: 15 marca 2011 roku, opubl. LEX). Dlatego też w ramach jednego stosunku umownego może mieć miejsce właściwość kilku sądów.

W postanowieniu z dnia 8 listopada 1991 roku, sygn. akt: II CO 16/91, OSNC 1993, nr 3, poz. 40, Sąd Najwyższy stwierdził, że określone w art. 454 § 2 k.c. miejsce spełnienia świadczenia należy rozumieć w ten sposób, że świadczenie pieniężne powinno być spełnione w zasadzie w miejscu zamieszkania lub siedzibie wierzyciela. Pogląd ten Sąd Apelacyjny w niniejszym składzie podziela, uznając tym samym, że miejscem wykonania umowy jest w tym kontekście miejsce zamieszkania powoda, czyli P..

Przemawia za tym również fakt, że miejscem wykonania umowy jako całości jest P., albowiem lokal, którego wybudowania i sprzedaży dotyczyła przedmiotowa umowa, znajduje się w P..

Mając na uwadze powyższe Sąd Apelacyjny uchylił zaskarżone postanowienie na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. – pkt 2 postanowienia.

O kosztach postępowania zażaleniowego orzeczono stosownie do treści art. 108 § 1 k.p.c. – pkt 3 postanowienia.

Jednocześnie Sąd Apelacyjny, w oparciu o treść art. 350 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. i art. 391 § 2 k.p.c. sprostował oczywistą omyłkę w komparycji zaskarżonego postanowienia, polegającą na błędnym oznaczeniu strony pozwanej - pkt 1 postanowienia. Z treści pozwu oraz odpowiedzi na pozew wynika, że stroną pozwaną jest (...)sp. z o.o. z siedzibą w W., a nie (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością – (...) sp.k. z siedzibą w W. .

SSA H. Małaniuk SSA J. Geisler SSA M. Głowacka
